

NA AKTUÁLNÍ TÉMA
EXEKUČNÍ SRÁŽKY ZE MZDY NOVĚ V ROCE 2017
RICHARD W. FETTER

Výše nezabavitelného minima pro srážky ze mzdy, které však nemá význam jen u nucených exekučních srážek, ale i u dobrovolných srážek na základě dohody o srážkách ze mzdy, nebo u započtení pohledávek zaměstnavatele vůči mzdě (i tehdy musí plátce mzdy-zaměstnavatel toto nezabavitelné minimum respektovat) se každoročně mění s účinností od 1. dne nového kalendářního roku, jinak tomu je od 1. ledna 2017. Tentokrát se ovšem nezvyšuje, ale snižuje, tudíž můžeme hovořit o úpravě částky a ne o valorizaci, není to však poprvé.

Nezabavitelnou (exekucí nepostižitelnou) částku na osobu samotného povinného (dlužníka) stanovíme jako 2/3 součtu částky životního minima jednotlivce, tedy částky **3 410 Kč**, která již dlouho stagnuje (od 1. ledna 2012) a nemění se ani pro rok 2017, a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel, a to bez ohledu na to, v jaké obci skutečně povinný zaměstnanec žije, která je pro rok 2017 nově vládou ČR v jejím nařízení č. 449/2016 Sb. stanovena na **5 822 Kč** (dosud šlo o částku 5 858 Kč), čili jako 2/3 z částky 9 232 (dosud šlo o 2/3 z 9 268 Kč). Nezabavitelná částka na povinného činí **6 154,67 Kč**. (Dosud činila nezabavitelná částka na povinného 6 178,67 Kč.)

Nezabavitelnou částku na vyživovanou osobu stanovíme obdobně jako nezabavitelnou částku na povinného, a to jako 1/4 z nezabavitelné částky na povinného 6 154,67 Kč, činí tedy **1 538,67 Kč**. (Dosud činila nezabavitelná částka na vyživovanou osobu 1 544,67 Kč.)

Na koho a jak lze uplatnit nezabavitelnou částku na vyživovanou osobu

Na manžela povinného se započítává jedna čtvrtina nezabavitelné částky, i když má samostatný příjem. K zápočtu částky na manžela (manželku) není podmínkou, aby žili ve společné domácnosti s povinným. Na dítě, jež manželé společně vyživují, se započítává jedna čtvrtina nezabavitelné částky každému manželovi zvlášť, jsou-li srážky prováděny ze mzdy obou manželů.

Jedna čtvrtina nezabavitelné částky se nezapočítává na žádného z těch, v jejichž prospěch byl nařízen výkon rozhodnutí pro pohledávky výživného, jestliže výkon rozhodnutí dosud trvá.

Příslušná nezabavitelná částka se tak nezapočítává na osobu, v jejíž prospěch byla nařízena exekuce pro pohledávky výživného, jestliže výkon rozhodnutí dosud trvá; je-li však výživné sráženo na základě dohody o srážkách ze mzdy, je třeba příslušnou nezabavitelnou částku na tuto vyživovanou osobu započítat.

Aby mohl plátce mzdy (zaměstnavatel) zohlednit při srážkách ze mzdy nebo jiných opatřeních, týkajících se zaměstnancovy mzdy, osoby vyživované povinným, musí povinný plátcovi doložit, že výživné poskytuje a komu. Sám plátce mzdy není povinen vyživované osoby vyhledávat.

Vyživovací povinnost k dítěti se prokazuje jeho rodným listem, u zletilého dítěte je třeba doložit i potvrzení o studiu, případně rozsudek o stanovení vyživovací povinnosti. Existence manželství se prokazuje předložením oddacího listu a čestným prohlášením o tom, že manželství trvá. Obdobně u registrovaného partnerství se plátcovi předkládá doklad o partnerství vydaný příslušným matričním úřadem. Povinný může mít stanovenou vyživovací povinnost též k rozvedenému manželovi, tu prokazuje rozsudkem o stanovení výživného (stejně jako u skončení registrovaného partnerství). Má-li plátce pochybnosti o tom, co všechno zohlednit, může se obrátit na soud s žádostí o určení výše částky, která má být v příslušném výplatním období povinnému sražena.

Nezabavitelnou celkovou částku určitého povinného stanovíme jako součet nezabavitelné částky na povinného a všech nezabavitelných částek na vyživované osoby. *(Nezaokrouhlují se jednotlivé složky, ale až jejich součet u jednotlivého zaměstnance, tedy až celková základní nezabavitelná částka, a to na celé koruny nahoru. Průběžné – případně v průběhu výpočtu, resp. stanovení základní nezabavitelné částky potřebné – zaokrouhlování na dvě desetinná místa je třeba provádět podle obecných matematických pravidel, nikoliv podle zmíněného pravidla.)*

Jednoduché příklady uplatnění nezabavitelných částek:

1) Proti zaměstnanci žijícímu s manželkou a jedním dítětem, který má čistý příjem 10 000 Kč, byl nařízen výkon rozhodnutí (exekuce) pro dlužné výživné, a to ve prospěch druhého dítěte

z předchozího manželství. Nezabavitelná částka, která nemůže být postižena, činí 6 154,67 Kč na osobu povinného. Na dítě a manželku se započte dvakrát nezabavitelná částka 1 538,67 Kč (na oprávněné dítě se nic započítávat nebude). Povinnému tedy nesmí být sraženo 9 232,01 Kč čili po zaokrouhlení 9 233 Kč. Zrovna u tohoto příkladu, v těchto situacích, které mohou být relativně časté, když povinný vyživuje 2 osoby, může vzniknout problém se zaokrouhlováním, případně jiné návody a výpočty od různých autorů se proto mohou lišit, pokud nezaokrouhlí částku na povinného a na vyživované osoby na dvě desetinná místa podle obecných matematických pravidel, ale podle právních pravidel pro zaokrouhlení celkové částky (což by byla chyba, protože takový postup není předepsán), ale příslušné číslo vždy jen prostě jednoduše „ustříhnou“, „ukončí“ na 2 desetinná místa bez zaokrouhlení (tuto otázku právní předpis neřeší, je to otázka čistě matematického přístupu). Pak by totiž nezabavitelná částka na povinného činila 1 538,66 Kč na vyživované osoby 2 x 1 538,66 Kč, což dohromady dává jen 9 231,99 Kč čili po zaokrouhlení celé základní nezabavitelné částky podle pravidel stanovených příslušným právním předpisem jen 9 232 Kč.

2) Pokud by se uvedený zaměstnanec dosahující tam uvedené výše příjmu vedle manželky staral o 3 děti ve vlastní péči, srážky ze mzdy nelze provést, protože součet nezabavitelných částek, tedy (základní) nezabavitelná částka (po zaokrouhlení výsledku) 12 309,35 Kč (6 154,67 Kč + 4 x 1 538,67 Kč) na 12 310 Kč přesáhne skutečný čistý výdělek (10 000 Kč).

KDYŽ VÝŠE MZDY NA SRÁŽKY NESTAČÍ

Jestliže zaměstnanec po dobu jednoho roku nepobírá mzdu buď vůbec, nebo alespoň v takové výši, aby z ní mohly být srážky prováděny, tedy mzdu ve výši přesahující (základní) nezabavitelnou částku, může zaměstnavatel navrhnout soudu zastavení výkonu rozhodnutí (exekuce). K tomu dodejme něco z nejnovější judikatury: Nejvyšší soud ČR řešil nedávno problematiku trvání řízení o výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy povinného, jehož pracovní poměr v průběhu řízení skončil, avšak žádný nový pracovní nebo obdobný poměr nevznikl, přičemž současně ani nebyl podán žádný návrh na zastavení výkonu rozhodnutí (dle § 290 odst. 1 o. s. ř.) a ve svém usnesení spis. zn. 26 Cdo 271/2014, ze dne 9. 11. 2015 uzavřel: „Účinky nařízeného výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy trvají i tehdy, jestliže plátce mzdy po dobu trvání pracovního poměru neprováděl srážky ze mzdy ve prospěch pohledávky oprávněného (srážky byly prováděny ve prospěch jiných pohledávek). Skutečnost, že povinný ukončil pracovní poměr, aniž založil nový pracovní poměr mu obdobný, nemá za následek „skončení“ výkonu rozhodnutí.“

Částku, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení (tedy po odečtení nezabavitelných částek), stanovíme obdobně jako součet částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu, tedy jako součet částky 3 410 Kč a částky 5 822 Kč, činí tedy 9 232 Kč. (Dosud činila tato částka 9 268 Kč.)

Došlo tedy k určitému snížení (základní) nezabavitelné částky, jakož i hranice plně zabavitelného zbytku čisté mzdy (výpočtové základny), což v praxi, povede k poněkud (nepříliš) vyšším srážkám ze mzdy a zkrácení doby splácení dluhů věřitelům.

TABULKA - Vývoj nezabavitelných a dalších souvisejících částek potřebných k výpočtu srážek ze mzdy (v Kč)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nezabavitelná částka na povinného	5 841,33	6 064,67	6 188,67	6 118	6 178,67	6 154,67
Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu	1 460,33	1 516,17	1 547,47	1 529,50	1 544,67	1 538,67
Částka, nad kterou se srazí zbytek čisté mzdy bez omezení (100%)	8 762	9 097	9 283	9 177	9 268	9 232

částka výpočtové základny)						
Vypočtená maximální výše 1/3 zbytku čisté mzdy	2 920	3 032	3 094	3 059	3 089	3 077

Jak vidno z tabulky, nezabavitelné částky (a ostatní parametry pro srážky ze mzdy) pro rok 2017 se oproti roku 2016 snížily. Nejvyšší úroveň měly v r. 2014. Pro rok 2015 oproti roku 2014 příslušné hodnoty poklesly z důvodu snížení normativu nákladů na bydlení kvůli snížení cen elektrické energie v předchozím roce 2014. Pro rok 2016 oproti roku 2015 sice vzrostly, ale nedosáhly úrovně z roku 2014. Pro rok 2017 dochází oproti roku 2016 zase k poklesu z důvodu snížení normativu nákladů na bydlení pro tento rok zapříčiněném nižší spotřebou vody v domácnostech, ale i snížením cen plynu.

KDE JSOU URČENA PRAVIDLA

Výpočtový vzorec pro exekuční srážky určuje občanský soudní řád (o. s. ř.) a k němu vydané prováděcí nařízení vlády (č. 595/2006 Sb.). Podle tohoto vzorce je v závislosti na výši životního minima jednotlivce a stanoveného normativu nákladů na bydlení určována částka, která nesmí být sražena z měsíční mzdy povinného zaměstnance. Uvedené předpisy pak ještě určují částku, nad kterou naopak může být zbytek čisté mzdy povinného dlužníka postižen bez omezení a v rozmezí těchto částek stanoví princip postihu čisté mzdy povinného, a to jen maximálně z jedné třetiny vypočtené částky, resp. ze dvou třetin, pokud jde o uspokojení přednostních pohledávek.

Po třetinách

- Srážky se provádějí z čisté mzdy, která se vypočte tak, že se od mzdy odečte záloha na daň z příjmů fyzických osob srážena z příjmů ze závislé činnosti, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění.
- Z čisté mzdy zaměstnance (povinného) se odečte (základní) nezabavitelná částka.
- Pokud zbylá čistá mzda (tzv. výpočtová základna) je rovna 9 232 Kč nebo nižší, zaokrouhlí se směrem dolů na částku dělitelnou třemi (a vyjádřenou v celých korunách). Maximální výše jedné třetiny z 9 232 Kč je 3 077 Kč. *(Případný zbytek 1 nebo 2 Kč odečtený od zbytku čisté mzdy při jeho zaokrouhlování směrem dolů na částku dělitelnou třemi náleží povinnému.)*
- Částka přesahující hranici 9 232 Kč se srazí bez omezení.
- 1. třetina (zbytku čisté mzdy) je určena pro vydobytí nepřednostních pohledávek oprávněných osob (a přednostních pohledávek, pokud k jejich úhradě nepostačuje 2. třetina).
- 2. třetina slouží pouze k vydobytí přednostních pohledávek, a pokud takové nejsou, vyplátí se povinnému.
- 3. třetina se vždy vyplátí povinnému.
- Pokud 2. třetina nestačí k uspokojení přednostních pohledávek, převádí se část přednostních pohledávek do třetiny 1.
- Částka přesahující hranici 9 232 Kč, tedy plně zabavitelná část zbytku čisté mzdy se připočte ke 2. třetině zbytku čisté mzdy v rozsahu, který je potřebný k uspokojení přednostních pohledávek; zbývající část se připočte k 1. třetině.

Součet vypočtené (1.) třetiny, případně dvou třetin (1. a 2.), a částky přesahující 9 232 Kč je tedy postižitelnou výší příjmu. Nepostižitelnou výší příjmu je součet vypočtené (3.) třetiny, případně dvou třetin (2. a 3.), a (základní) nezabavitelné částky *(a případný zbytek 1 nebo 2 Kč odečtený od zbytku čisté mzdy při jeho zaokrouhlování směrem dolů na částku dělitelnou třemi)*.

PŘÍKLAD 1

Svobodný zaměstnanec bez závazků s jednou nařízenou exekucí:

Vůči svobodnému zaměstnanci bez vyživovacích povinností, jehož čistá mzda činí 18 520 Kč měsíčně, je vedena exekuce srážkami ze mzdy pro nepřednostní pohledávku (nesplacenou půjčku)

ve výši 100 000 Kč. Nezabavitelná (základní) částka na povinného činí 6 154,67 Kč, zaokrouhleno na 6 155 Kč. Po odečtení této nezabavitelné částky od čisté mzdy činí zbytek čisté mzdy 12 365 Kč. Hranice plně zabavitelného zbytku čisté mzdy je 9 232 Kč, z čehož jedna třetina činí 3 077 Kč a ještě zbude 1 Kč. Pro uspokojení nepřednostní pohledávky se použije jedna třetina (zbytku čisté mzdy) 3 077 Kč a celý zbytek čisté mzdy nad 9 232 Kč (čili 12 365 – 9 232) tedy 3 133 Kč. Měsíční srážka ze mzdy tak činí 6 210 Kč (3 077 Kč + 3 133 Kč). Zaměstnanci zůstane (základní) nezabavitelná částka 6 155 Kč, dvě třetiny (zbytku čisté mzdy), tj. 2 x 3 077 Kč čili 6 155 Kč, a zbytek 1 Kč, takže celkem bude zaměstnanci vyplaceno 12 310 Kč. Zaměstnanci tak bude vyplaceno o 48 Kč méně, resp. věřiteli o 48 Kč více, než by tomu bylo za stejných podmínek (stejně exekuce, stejného osobního a rodinného stavu zaměstnance a stejné výše jeho mzdy) jako v roce 2016 (srovnej s příkladem v č. 2/2016 Národního pojištění).

PŘÍKLAD 2

Zaměstnanec s několika rodinnými závazky a s několika nařízenými exekucemi:

Čistá mzda zaměstnance, který má manželku a dvě děti, činí 20 520 Kč. Provádí se srážka ze mzdy pro pohledávku jak přednostní (např. náhrada způsobené škody na zdraví ve výši 40 000 Kč), tak nepřednostní (kupř. nesplacená půjčka ve výši 100 000 Kč). Nezabavitelná (základní) částka na povinného je 6 154,67 Kč, na vyživované osoby 3 x 1 538,67 Kč, tedy 4 616,01 Kč, celkem tak 10 770,68 Kč čili po zaokrouhlení 10 771 Kč, které se vyplatí zaměstnanci. Ze mzdy pak zbudou 9 749 Kč (20 520 – 10 771). Z toho 517 Kč (9 749 – 9 232) lze srazit bez omezení; přiřadí se ke druhé třetině. Částka 9 232 Kč se rozdělí na třikrát 3 077 Kč a zbude 1 Kč. Z první třetiny (3 077 Kč) bude uspokojována nepřednostní pohledávka, ze druhé třetiny (3 077 Kč) a 517 Kč bude uspokojována přednostní pohledávka a třetí třetinu (3 077 Kč) dostane povinný zaměstnanec. Zaměstnanci tak z čistého výdělku 20 520 Kč zůstane 13 849 Kč (nezabavitelná částka 10 771 Kč + třetí třetina 3 077 Kč + zbytek 1 Kč; 6 671 Kč (517 Kč + 2 x 3 077 Kč) bude sraženo ve prospěch oprávněných věřitelů.

Zaměstnanci tak bude vyplaceno o 54 Kč méně, resp. věřitelům o 54 Kč více, než by tomu bylo za stejných podmínek (stejných exekucí, stejného osobního a rodinného stavu zaměstnance a stejné výše jeho mzdy) v roce 2016 (srovnej s příkladem v č. 2/2016 Národního pojištění).

PŘEDNOSTNÍ POHLEDÁVKY

Přednostními pohledávkami jsou:

- a) pohledávky výživného;
- b) pohledávky náhrady újmy způsobené poškozenému ublížením na zdraví;
- c) pohledávky náhrady újmy, způsobené úmyslnými trestnými činy;
- d) pohledávky daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění,
- e) pohledávky náhrady přeplatků na dávkách nemocenského pojištění, důchodového pojištění a úrazového pojištění,
- f) pohledávky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pohledávky pojistného na veřejné zdravotní pojištění,
- g) příspěvek na úhradu potřeb dítěte svěřeného do pěstounské péče,
- h) pohledávky náhrady přeplatků na podpoře v nezaměstnanosti a podpoře při rekvalifikaci,
- i) pohledávky náhrady přeplatků na dávkách státní sociální podpory,
- j) pohledávky regresní náhrady podle zákona o nemocenském pojištění,
- k) pohledávky náhrady mzdy, platu nebo odměny a sníženého platu nebo snížené odměny, poskytované v období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény.

POŘADÍ POHLEDÁVEK

Pořadí srážek ze mzdy je upraveno v § 149 zákoníku práce. (Srážky ze mzdy smějí být podle § 148 odst. 2 zákoníku práce provedeny jen za podmínek stanovených v úpravě výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy v o. s. ř.; těmito podmínkami se řídí u pohledávek, pro které byl soudem, soudním exekutorem, správcem daně nebo orgánem správního úřadu, jiného státního orgánu nebo

orgánu územního samosprávného celku nařízen výkon rozhodnutí, pořadí jednotlivých pohledávek.) Pokud jde o exekuční srážky, pak se pořadí pohledávek ve smyslu § 280 odst. 3 o. s. ř. řídí tím, kdy bylo plátcí mzdy doručeno nařízení výkonu rozhodnutí. Bylo-li mu doručeno téhož dne nařízení výkonu rozhodnutí pro několik pohledávek, mají tyto pohledávky stejné pořadí; nestačí-li částka na ně připadající k jejich plnému uspokojení, uspokojí se poměrně.

Jsou-li srážky ze mzdy prováděny k vydobytí několika pohledávek, uspokojí se podle § 280 odst. 1 o. s. ř. jednotlivé pohledávky z první třetiny zbytku čisté mzdy podle svého pořadí bez ohledu na to, zda jde o přednostní pohledávky nebo o pohledávky ostatní. Přednostní pohledávky mají totiž prioritní povahu jen ve druhé třetině. Jestliže ta k uspokojení nestačí, uspokojují se ještě z první třetiny, a to spolu s ostatními pohledávkami, avšak už jen podle svého pořadí.

Dochází-li ke srážkám z druhé třetiny zbytku čisté mzdy, uspokojí se z ní podle § 280 odst. 2 o. s. ř. bez zřetele na pořadí nejprve pohledávky výživného a teprve pak podle pořadí ostatní přednostní pohledávky. Nepostačí-li částka sražená z druhé třetiny k uspokojení všech pohledávek výživného, uspokojí se nejprve běžné výživné všech oprávněných a pak teprve nedoplatky za dřívější dobu, a to podle poměru běžného výživného. Nebylo-li by však částkou sraženou z druhé třetiny kryto ani běžné výživné všech oprávněných, rozdělí se mezi ně částka sražená z druhé třetiny poměrně podle výše běžného výživného bez ohledu na výši nedoplatků.

PŘÍKLAD 3

Zaměstnanci, který je podruhé ženatý, aniž by ve druhém manželství zplodil potomka, a má příjem 20 520 Kč čistého za měsíc, je na dítě z prvního manželství na základě nařízeného výkonu rozhodnutí (exekuce) sráženo výživné ve výši 5 500 Kč měsíčně. Nadto 2. kalendářního dne v měsíci byl zaměstnavateli nově doručen exekuční příkaz (finančního úřadu), na jehož základě má být sráženo k uspokojení přednostní (daňové) pohledávky (ve výši 90 000 Kč) a 10. kalendářního dne v měsíci exekuční příkaz (soudního exekutora), na jehož základě má být sráženo k uspokojení nepřednostní pohledávky (nesplaceného úvěru ve výši 70 000 Kč).

Nezabavitelná (základní) částka na povinného činí 6 154,67 Kč na osobu povinného a 1 538,67 Kč na manželku, tedy celkem po zaokrouhlení 7 694 Kč. Po odečtení této nezabavitelné částky od čisté mzdy (20 520 Kč) činí zbytek čisté mzdy 12 826 Kč. Hranice plně zabavitelného zbytku čisté mzdy je 9 232 Kč, z čehož jedna třetina činí 3 077 Kč (přičemž zbude 1 Kč). Zbývá 3 594 Kč (12 826 – 9 232), které lze srazit bez omezení.

Jedna (a to 2.) třetina zbytku čisté mzdy 3 077 Kč se použije (bez zřetele na to, jaké má pořadí) na uspokojení (přednostní) pohledávky výživného (které má v rámci přednostních pohledávek absolutní přednost – proto na další přednostní pohledávku z této třetiny nic nezůstane), potřebný zbytek do částky 5 500 Kč čili 2 423 Kč se doplní z částky, kterou lze srazit bez omezení (3 594 Kč). A z té zbude ještě 1 171 Kč (3 594 – 2 423).

Další (a to 1.) třetina zbytku čisté mzdy 3 077 Kč a další část (zbytek) z částky, kterou lze srazit bez omezení, tedy z 3 594 Kč, čili 1 171 Kč se použije na úhradu (přednostní daňové) pohledávky, která získala dřívější pořadí. (Uspokojování nepřednostní pohledávky musí počkat do doby, než bude realizována exekuce pro pohledávku přednostní.)

Na výživné tak bude sraženo 5 500 Kč (3 077 + 2 423), na přednostní daňovou pohledávku 4 248 Kč (3 077 + 1 171). Zaměstnanci bude vyplaceno 10 772 Kč (7 694 + 3 077 + 1).

PŘÍKLAD 4

Představme si, že shodou okolností byly zaměstnavateli v obdobném případě, jako je ten předchozí, doručeny oba dva exekuční příkazy pro přednostní (daňovou) i nepřednostní (soukromoprávní) pohledávku téhož dne, přičemž vedle toho je zaměstnanci sráženo pro exekuci na výživné, jak bylo uvedeno.

Pohledávka výživného ve výši 5 500 Kč bude znovu uhrazena z 2. třetiny zbytku čisté mzdy a částky, nad kterou lze srazet bez omezení. Na úhradu obou dalších exekučně vymáhaných pohledávek (přednostní pohledávky 90 000 Kč a nepřednostní 70 000 Kč) bude použita 1. třetina zbytku čisté mzdy – pohledávky budou uspokojeny poměrně, protože mají stejné pořadí a při

uspokojování z 1. třetiny zbytku čisté mzdy není přednostní nebo nepřednostní povaha pohledávky rozhodná. $90\,000\text{ Kč} + 70\,000\text{ Kč} = 160\,000\text{ Kč}$; poměrné číslo stanovíme podílem částky $3\,077\text{ Kč}$ a částky $160\,000\text{ Kč}$, což je $0,0192312$; poměrným číslem vynásobíme částky obou pohledávek a dostaneme částky $1\,730,808\text{ Kč}$ pro přednostní pohledávku $90\,000\text{ Kč}$ a $1\,346,184\text{ Kč}$ pro nepřednostní pohledávku $70\,000\text{ Kč}$. Na úhradu nepřednostní pohledávky tak bude použito (z 1. třetiny zbytku čisté mzdy) částky $1\,346\text{ Kč}$. Na úhradu přednostní pohledávky bude použito (z 1. třetiny) částky $1\,731\text{ Kč}$ a zbytek částky, nad kterou lze srážet bez omezení. Na výživné tak bude sraženo $5\,500\text{ Kč}$ ($3\,077 + 2\,423$), na daňový dluh $2\,902\text{ Kč}$ ($1\,731 + 1\,171$) a na soukromoprávní dluh $1\,346\text{ Kč}$. Zaměstnanci bude vyplaceno $10\,772\text{ Kč}$ ($7\,694 + 3\,077 + 1$).

MÉNĚ SRÁŽET LZE, ALE VÍCE NE

Nerespektovat nezabavitelné částky a provádět exekuční srážky ve větším rozsahu je nepřípustné, a to i když s tím povinný souhlasí.

Dohodne-li se naproti tomu při exekuci oprávněný věřitel s povinným dlužníkem, že se spokojí s nižšími srážkami, než povolují příslušné předpisy, oznámí to oba soudu a ten vyzve plátce mzdy, aby srážel toliko částku, s níž se oprávněný spokojil. Oprávněný může kdykoli oznámit soudu, že svůj souhlas s prováděním nižších srážek odvolává. Soud o takovém oznámení vyrozumí povinného a plátce mzdy, který od doručení tohoto vyrozumění provádí srážky ze mzdy v plném rozsahu, samozřejmě při zachování předepsaných limitů.

ZÁVĚREM

Plátce mzdy uplatní nově vypočtené nezabavitelné částky poprvé za výplatní období, do něhož připadne den, od něhož se tyto částky mění.¹ Nové nezabavitelné částky ovlivňují až mzdu za měsíc leden 2017, zúčtovanou a vyplácenou v únoru 2017, zatímco mzda za měsíc prosinec 2016 vyplácená v lednu 2017 bude ještě zúčtována podle dosavadních nezabavitelných částek. Kde a jak řešit případné nejasnosti? Kam směřovat případné dotazy a žádosti o pomoc při realizaci exekučních srážek ze mzdy? Na soud. Požádá-li o to plátce mzdy (zaměstnavatel), oprávněný (věřitel) nebo povinný (dlužník), soud podle § 288 o. s. ř. určí, jaká částka má být v příslušném výplatním období ze mzdy povinného sražena, a je-li více oprávněných, kolik z ní připadne na každého z nich. S poukazem na § 60 exekučního řádu by měl potřebnou konzultaci poskytnout i úřad soudního exekutora.

Autor článku je právník zabývající se pracovním a občanským právem.

¹ Nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách) v § 4 vůbec nepočítá s tím, že by příslušná částka normativních nákladů na bydlení mohla být snížena, neboť hovoří výhradně o jejím zvýšení: „Zvýší-li se částky životního minima nebo normativních nákladů na bydlení podle zvláštního právního předpisu, uplatní plátce mzdy nově vypočtenou nezabavitelnou částku a částku, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení, poprvé za výplatní období, do něhož připadne den, od něhož se tyto částky zvyšují.“